

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tas-7 ta' Lulju, 2009

Citazzjoni Numru. 1843/1999/1

**Joseph u Monica konjugi Grima
u Nazzareno u Marygrace konjugi Seguna
vs
Pierre Buontempo,
Rueben u Romina konjugi Buontempo,
u Centre Travel Company Limited
u b'digriet tad-19 ta' Mejju 2000 gie kjamat in kawza
Guido Grima.**

Il-Qorti

Preliminari

Rat l-**att tac-citazzjoni** li permezz taghha l-atturi
ppremettew illi:

PREMESS illi fil-15 ta' April 1998 l-atturi avvanzaw ammonti ta' flus lill-konvenuti sabiex l-istess konvenuti, jew min minnhom, ikunu jistghu jottjenu *bank draft* minghand il-Bank of Valletta p.l.c. u konsegwentement, skond l-istess konvenuti, jkunu jistghu jikkonkludu negozju;

U PREMESS illi l-konvenuti, bi hlas lura ta' l-ammonti avvanzati flimkien ma' spejjez inkorsi mill-atturi, hargu cekk numru mitejn u sebgha u sebghin (277) fuq kont kurrenti 11204911010 mal-Bank of Valletta p.l.c., fl-ammont ta' wiehed u ghoxrin elf lira (Lm21,000) liema cekk ma giex onorat;

U PERESS illi l-konvenuti Pierre Buontempo u Rueben Buontempo huma firmatarji fuq ic-cekk imsemmi u meta rrilaxxaw l-istess cekk huma kienu jafu li ma kienux ser ihallsu dan il-kreditu, u ghalhekk iqarrqu bi w ingannaw lill-atturi;

U PERESS illi meta hargu dawk ic-cekkijiet il-konvenuti Pierre Buontempo u Rueben Buontempo kienu jafu li ma setghux jonorawhom u ma kellhomx fondi u ghalhekk huma dahlu personalment responsabbli ghall-hlas ta' l-ammont indikat fl-imsemmi cekk;

U PERESS illi l-konvenuti, minkejja li gew interpellati sabiex ihallsu l-ammont dovut minnhom, baqghu inadempjenti;

GHALDAQSTANT, jghidu il-konvenuti, jew min minnhom, ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

1. Tiddikjara li l-konvenuti, jew minnhom, huma debitori ta' l-atturi wara li l-atturi avvanzaw ammonti ta' flus lill-konvenuti u wara li l-konvenuti, bi hlas lura ta' l-ammonti avvanzati, hargu cekk numru mitejn u sebgha u sebghin (277) fuq kont kurrenti 11204911010 mal-Bank of Valletta p.l.c., liema cekk ma giex onorat;

2. Tiddikjara li b'tali atti l-konvenuti agixxew b'mod frawdolenti fil-konfront ta' l-atturi;
3. Tillikwida l-ammonti dovut lill-atturi mill-konvenuti, jew min minnhom, bl-imghaxijiet dovuti;
4. Tikkundanna lill-konvenuti jew min minnhom, ihallsu lill-atturi l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-mandati ta' qbid u sekwestru prezentati kontestwalment u bl-imghaxijiet kontra l-konvenuti, jew min minnhom, li huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni ta' l-atturi a fol. 3 tal-process.

Rat in-**Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenuta Romina Buontempo** a fol. 6 tal-process fejn eccepjet:

1. L-infondatezza tat-talbiet attrici fil-fatt u fid-dritt;
2. Fit-tieni lok u bla pregudizzju ghas-suespost li hi ma ghandha x'taqsam xejn mal-fatti in kwistjoni ghajr li hi mizzewga lil Reuben Buontempo;
3. Fit-tielet lok u bla pregudizzju ghas-suespost illi hi m'hijiex il-legittimu kontradittur tat-talbiet attrici u ghaldagstant ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;
4. Fi kwalunke kaz in-natura tad-dejn kif premessa fic-citazzjoni attrici ma tinkwadrax ruhha fid-djun li skond il-Kodici Civili jistghu jiggravaw fuq il-komunita' ta' l-akkwisti ezistenti bejnha u bejn zewgha.
5. Illi ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom, fil-konfront taghha jigu michuda bl-ispejjez.
6. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat In-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenut Pierre Buontempo u s-socjeta' konvenuta Centre Travel Company Limited a fol. 9 tal-process fejn eccepew:

1. Fl-ewwel lok in-nullita tac-citazzjoni bhala azzjoni kollettiva;
2. Fit-tieni lok u bla pregudizzju illi ebda wiehed mill-konvenuti ma ghandu jaghti xejn lill-ebda wiehed mill-atturi; illi lanqas hu car ezattament x'inhu li qed jitolbu l-atturi. L-eccipjenti qatt ma talbu lill-atturi jaghtuhom xi flus u qatt ma obbligaw ruhhom li jroddu xi flejjes lill-atturi u ghaldaqstant it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom.
3. Fit-tielet lok u bla pregudizzju ghas-suespost li l-konvenuti qatt ma taw xi *cheque* u li dawn ottjenew ic-*cheque* li jsemmu bil-qerq.
4. Illi bla pregudizzju ghas-suespost l-eccipjent Pierre Buontempo qatt ma qarraq bi jew inganna lill-atturi f'xi mod.
5. Illi bla preguduzzju ghas-suespost l-eccipjent Reuben Buontempo ma huwiex responsabbli ghad-djun tas-socjeta' *Centre Travel Company Limited* billi hu la hu direttur u lanqas ma hu azzjonista ta' din is-socjeta' u dan kif ghandu jirrizulta ampjament mir-registru tal-kumpaniji. Inoltre hu qatt ma qarraq bl-atturi.
6. Illi bla preguduzzju ghas-suespost is-socjeta' *Centre Travel Company Limited* ma ghandha taghti xejn lill-atturi u fil-fatt ma ghandha l-ebda relazzjoni kontrattwali maghhom;
7. Illi bla preguduzzju ghas-suespost it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt.
8. Illi ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

9. L-eccipjenti minn issa jirriservaw kontra l-atturi kwalsiasi dritt lilhom spettanti nkluz azzjoni ghal danni lilhom ikkawzati bil-hrug u zamma fis-sehh ta' diversi atti kawtelatorji li nhargu fil-konfront taghhom wara talba ta' l-istess atturi.

Rat In-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-kjamat in kawza Guido Grima a fol. 27 tal-process fejn eccepixxa:

Illi huwa ma ghandu ebda relazzjoni guridika ma' l-atturi stante illi l-ammont mitlub mill-atturi huwa dovut eskluzivament mill-konvenuti li maghhom biss l-atturi huma ghamlu n-negozju *de quo*, u li fi kwalunkwe kaz hu ma kkommetta ebda azzjoni qerq fil-konfront tal-atturi.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;
Semghet ix-xhieda bil-gurament;
Illi dina l-kawza instemghet kontestwalment mal-kawza 1729/00 u l-provi, dokumenti u xhieda prodotti fiz-zewg kawzi kellhom japplikaw ghal xulxin;
Semghet lill-Avukati difensuri jittrattaw.

Fatti

Illi l-atturi ipprocedew bil-kawza odjerna fejn qed jitolbu li jithallsu lura l-ammonti mislufa minnhom lill-konvenuti jew min minnhom wara li cekk li kien moghti lilhom mill-istess konvenuti sabiex ikopri l-istess self u imghaxijiet ma giex onorat.

Konsiderazzjonijiet

Azzjoni kollettiva

Illi l-Qorti sejra tindirizza l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti Pierre u Reuben ahwa Buontempo u ta' Centre Travel Company Limited fejn eccepew in-nullita` tac-citazzjoni bhala azzjoni kollettiva. Illi fit-trattazzjoni orali l-avukat tal-

konvenuti irrileva illi l-artikolu 156A tal-Kap. 12 li kien jirregola l-azzjoni kollettiva illum tnehha u ghalhekk ma tistax issir azzjoni tat-tip intentata mill-atturi fejn ghandek krediti assolutament distinti minn xulxin.

Illi l-Qorti ma taqbilx ma' dina s-sottomissjoni. Illi ghalkemm huwa veru li l-artikolu 156A gie abolit permezz ta' Att XXIV ta' l-1995, l-istess artikolu gie inkorporat f'artikolu 161(3) tal-Kap. 12 permezz ta' l-istess Att u jinkorpora fih l-effetti kollha li kellu l-artikolu 156A. Illi ghalhekk meta giet intavolata l-kawza odjerna l-azzjoni kollettiva kienet u ghadha permissibbli.

Illi l-Qorti taghmel referenza ghall-iskorta tat-taghlim prevalenti fid-dottrina u l-gurisprudenza in propozitu, u hi tal-fehma li ghall-ammissibilita` tal-gudizzju kollettiv huwa mehtieg illi l-kwistjoni li tkun trid tigi rizolta tkun identika ghal kull wiehed mill-atturi, u wkoll illi l-interess derivanti mit-titolu u l-oggett tal-kawza ikun komuni, igifieri illi c-citazzjoni kollettiva hi ammissibbli kull darba li diversi persuni, li jiffiguraw bhala atturi, jipproponu sabiex jirrisolvu kwistjoni ta' dritt uniku u identiku, u jkun eskluż "a priori" illi mir-risoluzzjoni ta' l-istess kwistjoni, f'sens jew iehor, tista' tikkonkorri xi cirkustanza ta' fatt specjali ghal wiehed jew l-iehor minn dawk il-persuni atturi.¹

Illi l-Qorti hi tal-fehma illi l-azzjoni attrici tissodisfa dawn ir-rekwiziti stante li l-kwistjoni ta' dritt li trid tigi rizoluta f'din il-kawza hija unika u identika ghal kull wiehed mill-atturi u hemm fl-atturi kollha l-identita` u l-komunanza ta' l-interess derivanti mill-oggett ta' l-azzjoni proposta. Ghalhekk ma tezistix dik in-nuqqas ta' kjarezza fl-oggett tat-talba kif iridu minflok jimplikaw il-konvenuti. Ghaldaqstant, ic-citazzjoni attrici tissodisfa r-rekwiziti ta' l-artikolu 161 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

MERTU

¹ Ara f'dan is-sens *Mammante Azzopardi et vs Carmelo Micallef*, Prim'Awla 16.12.1953. Vol. 37 p. 2 p. 810.

Illi fil-mertu jirrizulta mill-provi prodotti illi fil-15 ta' April 1998 giet depozitata is-somma ta' Lm20,000 fil-kont numru 112-0491101-0 appartenenti lis-socjeta` Centre Travel Company Limited li kellha bhala direttur uniku taghha lill-konvenut Pierre Buontempo. Illi din is-somma giet depozitata direttament mill-kont numru 14810494012 li jappartjeni lill-atturi Joseph u Monica Grima.² Illi rrizulta wkoll illi fl-istess kont tal-konjugi Grima dakinhar stess giet depozitata s-somma ta' Lm14,000 li mill-provi jirrizulta li kienet tappartjeni lill-attur l-iehor Nazzareno Seguna. Illi ghalhekk mill-Lm20,000 avanzati fil-kont tas-socjeta` Centre Travel Company Limited, Lm6,000 kienu ta' Joseph u Monica Grima u Lm14,000 ta' Nazzareno Seguna.

Illi dwar il-fatti li taw lok ghal dan il-versament hemm kontestazzjoni qawwija bejn il-partijiet. L-atturi, principalment Joseph Grima, jghid li huwa ivversa l-Lm20,000 fuq talba ta' huh il-kjamat in kawza Guido Grima ghaliex dan qallu li kellu l-post tax-xoghol tieghu mhedded wara li kien ghamel xi avvanzi ta' flejjes lil Pierre Buontempo. Jirrizulta li tali ammonti kienu baqghu skoperti u ghalhekk il-Bank kien ghamel pressjoni fuq Guido Grima. Minn naha l-ohra il-konvenut Pierre Buontempo xehed illi minn dan kollu hu ma kien jaf xejn u li lanqas ma kellu x'jaqsam mac-cekk ta' Lm21,000 mghoddi lil Nazzareno Seguna sabiex ikopri l-imsemmi self u imghaxijiet. L-istess Pierre Buontempo jghid illi l-prattika kienet illi huwa jiffirma c-cekkijiet u jhallihom *blank* biex jigu mimlija mill-kjamat fil-kawza Guido Grima.

Guido Grima xehed illi filwaqt li kien veru li kien hu li mela c-cekk in kwisjtoni ta' Lm21,000 li gie mghoddi lil Nazzareno Seguna, dan ghamlu fuq struzzjoni ta' Pierre u Reuben ahwa Buontempo u mhux fuq inizjattiva tieghu.

Illi l-konvenuti l-ohra konjugi Reuben u Romina Grima qatt ma xehdu f'dawn il-proceduri.

² Ara statement a fol. 89.

Illi ghalhekk il-Qorti ghandha quddiemha iktar minn verzjoni wahda tal-fatti u ghaldaqstant hi trid tara liema hija dik il-verzjoni li l-aktar ghandha mis-sewwa. Minn dejjem kien accettat li fi kwistjoni ta' kredibilita' u apprezzament ta' provi il-kriterju ma huwiex jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjoni offruta imma jekk din l-ispjegazzjoni hijiex possibbli u minn ewl id-dinja fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja. Jinsab ravvisat fid-decizjoni fl-ismijiet "Farrugia vs Farrugia", deciza minn din il-Qorti fl-24 ta' Novembru 1966, li "il-konflitt fil-provi huma haga li l-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti ghalha. Il-Qorti ghandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg versjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita' u specjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, ghandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant".

Illi jibda biex jinghad illi l-verzjoni moghtija mill-atturi u mill-kjamat in kawza Guido Grima hija f'certi aspetti korroborata mix-xhieda ta' xulxin filwaqt li x-xhieda tal-konvenut Pierre Buontempo m'hi korroborata minn hadd meta facilment hu seta' jipproduci lil huh il-konvenut l-iehor Reuben Buontempo biex jikkorrobora l-istess verzjoni. B'dana kollu dan il-fatt wahdu ma jwassalx biex dina l-Qorti tiskarta l-verzjoni tieghu imma l-Qorti trid tara dawn il-verzjonijiet fl-assjem tal-provi prodotti quddiemha.

Illi bhala fatt gie ppruvat illi t-transazzjoni mill-kont tal-konjugi Joseph u Monica Grima ghall-kont tal-kumpanija Centre Travel Limited sar.³ Ma jirrizultax illi l-istess kumpanija jew xi direttur taghha m'accettax dan il-versament imma ghall-kuntrarju bbenefikaw mill-istess.

Illi issa huwa veru illi dawn il-flejjes gew versati fl-imsemmi kont fuq talba verbali ta' Guido Grima li dak iz-zmien kien jahdem ta' *book keeper* mas-socjeta` Centre Travel Co. Ltd., imma hareg ukoll car illi l-beneficjarja ahharija kienet se tkun Centre Travel Co. Ltd. jew il-konvenuti Buontempo. Jirrizulta wkoll illi r-responsabbilta` shiha ghal

³ Ara Dok. RG2 a fol. 89.

dik li hi l-gestjoni tal-Kumpanija konvenuta kienet esklussivament f'idejn il-konvenut Pierre Buontempo,⁴ qua direttur, segretarju u rapprezentant legali uniku taghha.

Illi skond il-gurisprudenza taghna, *“id-direttur f'socjeta` hu meqjus bhala mandatarju tas-socjeta` fir-relazzjonijiet interni ma' dik l-istess socjeta` filwaqt li hu kkunsidrat bhala r-rapprezentant ta' dik is-socjeta` fir-relazzjonijiet taghha ma' terzi persuni. B'dana kollu ma hemmx dubju li f'certi determinati sitwazzjonijiet id-direttur ikun personalment responsabbli ghall-hsara bl-agir delittwuz minnu stess kommess.”*⁵

Dwar din ir-responsabbilta' tad-diretturi jinghad fil-**Palmer's “Company Law”**⁶:

“Any director who is party to a fraud or to the commission of any other tort is personally liable to the injured party. This is on the principle that whoever commits a wrong is liable for himself, and, nonetheless so, that he was acting as an agent or servant on behalf, and for the benefit of another; for the contract of agency, or service cannot impose any obligation on the agent or servant to commit, or assist in the committing of, fraud or any other wrong. The Company may also be liable but that does not exonerate the director...”

Illi l-Qorti ta' l-Appell Kummercjali fid-decizjoni taghha tal-31 ta' Jannar 1977 fil-kawza fl-ismijiet **John Bugeja vs Giuseppe Maria Vella Gatt proprio et nomine**, kienet citat dina s-silta fejn il-konvenut kien gie ritenut personalment in kolpa ghall-atti frawdolenti fil-konfront ta' l-attur.

Illi l-konvenuti Buontempo kienu qed jagixxu f'isem is-socjeta` konvenuta u mhux f'ismhom, però, fic-cirkustanzi l-istess konvenuti personalment m'ghandhomx jithallew jinhbew wara l-personalita` distinta ta' din is-socjeta', u

⁴ Ara Memorandum of Association ipprezentat bhala Dok. AS3 a fol. 269 fil-process *Guido Grima vs Pierre Buontempo et al* (Citaz. Nru. 1729/00 GV).

⁵ *Anthony Briffa pro et noe vs Vincent Oliver Abela pro et noe*, Prim'Awla 28.3.03.

⁶ 21st Edition, 1968, page 572.

dan ghalieq min jagixxi bi *frode* ma jistax jinheba wara l-*"corporate veil"* tas-socjeta` tieghu.⁷

Illi bhala fatti il-Qorti ghandha quddiemha *cheque* fl-ammont ta' Lm21,000 li skond l-atturi ma ssarrafx. Illi fit-trattazzjoni orali d-difensur tal-konvenuti argumenta illi l-kopja tac-*cheque* esebit m'ghandux timbru fuqu illi l-istess gie *"referred to drawer"*. Illi ghalkemm dan huwa veru, pero il-konvenuti ma gabu l-ebda prova illi tali *cheque* fil-verita` gie msarrafx u ghalhekk din il-Qorti ma tarax ghalfejn ghandha tiskarta l-verzjoni tal-atturi li c-*cheque* de quo verament ma issarrafx. Il-hrug ta' *cheque*, fin-nuqqas ta' spjegazzjoni valida, huwa rikonoxximent tad-dejn, u meta dan ma jigix imsarrafx, jitfa' fuq id-debitur il-piz tal-prova tal-pagament. L-emissjoni ta' *cheque* hi prova dokumentali ta' l-element kostitutiv tar-rapport u jikkreja, in materja, il-presunzjoni legali relattiv tat-titolarita` tad-dritt stabbilit f'dan id-dokumenti (ic-*cheque*) a favur tal-persuna legittimata. Dan ghalieq, kif deciz, *"ic-cheque ... intrinsikament mhuwix hag'ohra hlief dokument ta' kreditu (credit document - documento rappresentante un credito presso una banca)"*.⁸ F'idejn il-pussessur ic-*cheque* ghandu l-vantagg konsimili ghal dak li ghandu titolu kambjarju.⁹

Ghalhekk il-kreditur li jagixxi, invokanti titolu simili, hu f'certu sens dispensat bis-sahha ta' l-istess *cheque* u titolu milli jipprova r-rapport fundamentali; mentri d-debitur, emissarju tac-*cheque*, ma jistax jippretendi li jista' johloq dubji fuq it-titolarita` tal-kreditu vantat, u in mankanza ta' eccezzjonijiet jew difiza riflettenti fuq l-obbligazzjoni – bhal l-*exceptio doli* - ikollu jbatu r-riskju ta' l-eventwali rifjut jew nuqqas tal-hlas reklamat.

Illi mill-kwadru tal-fatti kif ipprezentat quddiem dina l-Qorti jirrizulta illi fil-mument li nghata c-*cheque* de quo lil Joseph

⁷ Ara principju kif applikat minn din il-Qorti fil-kawza *HSBC Bank plc vs Fenech Estates Ltd et*, Prim'Awla 19.1.2000, u fil-kawza *PL Adrian Borg noe vs Agostino S. Winston Carbone noe*, Prim'Awla 30.5.2002.

⁸ Kollez. Vol. XLVI P II p. 600.

⁹ Ara Kollez. Vol. LXXVI P II p. 520 u *Luigi Portelli et nomine -vs- Dr. John C. Grech nomine*, Appell 6.1.0.2000.

Grima u Nazzareno Seguna iz-zewg konvenuti Pierre u Reuben ahwa Buontempo kienu prezenti. Jitfa' dawl ukoll fuq il-kwistjoni kollha id-dokument Dok. XX1 a fol. 182 ipprezentat mill-atturi li huwa ftehim ta' transazzjoni fir-rigward ta' l-istess pendenza, liema transazzjoni qatt ma mmaterjalizzat peress li l-atturi ma gewx rifuzi dak dovut lilhom skond l-istess skrittura. Illi ghalkemm il-konvenut Pierre Buontempo ipprova jattakka l-validita' ta' l-imsemmija skrittura fix-xhieda tieghu, ma jirrizultax illi tali skrittura qatt giet attakkata gudizzjarment.

Abbazi tal-konsiderazzjonijiet kollha hawn fuq maghmula, din il-Qorti thoss li ma tistax toqghod b'affidament fuq il-versjoni tal-konvenuti u konsegwentement ma tistax tammetti la l-eccezzjonijiet taghhom ghal dak li jirrigwarda l-vinkolu negozjali u lanqas is-sottomissjonijiet taghhom fil-meritu.

Rwol tal-kjamat fil-kawza Guido Grima

Illi wara li l-Qorti ghamlet dan l-apprezzament, jonqos li jigi ezaminat xi rwol kellu fil-kwistjoni l-kjamat fil-kawza Guido Grima. Illi l-istess Grima kien il-*book keeper* tal-kumpanija Centre Travel Co. Ltd. u kien ukoll il-persuna, impjegata mal-Bank of Valletta plc, li kien johrog il-*bank drafts* li kien jitolbu Pierre Buontempo biex jithallsu certu spejjez relatati ma' l-agenzija ta' l-ivvjaggar li kien jopera tramite s-socjeta' konvenuta. Illi bhala persuna impjegata mal-Bank, Guido Grima, kellu responsabbilta' lejn il-Bank sabiex jara li l-operat tieghu ikun wiehed diligenti. Madankollu skond ma rrizulta f'din il-kawza kien hemm iktar minn okkazzjoni wahda fejn hu awtorizza *bank drafts* biex jithallsu xi kredituri ta' Centre Travel Co. Ltd. meta fil-*bank account* ta' l-istess kumpanija ma kienx hemm flejjes biex ikopru l-istess *bank drafts*. Dan hu kjarament abbuz da parti ta' Guido Grima, liema abbuz wasslu biex ikollu problemi serji ta' dixxiplina fuq il-post tax-xoghol, liema problemi wassluh biex idur fuq membri tal-familja tieghu, bhal ma hu huh l-attur Joseph Grima, biex ikun jista' jiddepozita l-ammonti ta' flus li hareg ghal Pierre Buontempo jew il-kumpanija konvenuta sabiex il-kont ma jibqax skopert minn somom kbar ta' flus.

Illi ghalhekk l-agir tal-konvenut Guido Grima ma kienx wiehed responsabbli la fil-konfront tal-Bank li kien jimpjegah u lanqas fil-konfront ta' l-atturi stante li kien jaf bis-sitwazzjoni finanzjarja tal-konvenut Buontempo u tal-Kumpanija konvenuta, u konsegwentement irid iwiegeb ghall-istess.

Ghaldaqstant ir-responsabbilta` tal-konvenuti ghandha tigi apporzonata kif se jinghad:-

Pierre Buontempo, Reuben u Romina konjugi Buontempo u Centre Travel Co. Ltd. ikunu responsabbli solidalment ghal tlett kwarti mill-ammont reklamat lill-atturi; filwaqt li l-kjamat in kawza Guido Grima ghandu jkun responsabbli ghal kwart mill-ammont reklamat mill-atturi.

Eccezzjoni Romina Buontempo

B'referenza ghar-raba' eccezzjoni mressqa mill-konvenuta Romina Buontempo il-Qorti hi tal-fehma illi l-konvenuta ghalkemm ma kellha x'taqsam xejn mas-self mertu tal-kawza, l-istess dejn jaggrava l-komunjoni ta' l-akkwisti stante li l-konvenut Ruben Buontempo kien ko-partecipi fil-hrug tac-*cheque* in kwistjoni u li sussegwentement ma giex onorat. Ghaldaqstant din il-Qorti ma tistax tilqa' din l-eccezzjoni.

Imghaxijiet

Illi fir-rigward ta' l-imghaxijiet din il-Qorti sejra taghmel is-segwent i osservazzjonijiet. Hu ritenut fil-gurisprudenza illi, meta d-debitur jkun cert, jekk id-debitur ikun jaf jew jista' facilment jiddetermina l-ammont il-massima *in illiquidis mora non contrabitur* mhix applikabbli. Fejn imbaghad l-ammont effettivament likwidat ikun jirrizulta li hu sostanzjalment l-istess bhal dak pretiz mill-kreditur, il-Qorti setghet tqis li kienu jokkorru cirkostanzi fejn kellha tassigura li d-debitur ma jigix avvantaggjat semplicement mir-riluttanza tieghu li jhallas bl-iskuza li l-ammont ma kienx determinat gudizzjarjament, billi jiffranka l-hlas ta' l-imghax sakemm l-ammont jigi definittivament likwidat.

DECIDE

Ghal dawn il-motivi

il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi filwaqt li

Tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuta Romina Buontempo u tal-konvenuti l-oħra Pierre Buontempo, Reuben Buontempo u s-socjeta` Centre Travel Company Limited, Tichad l-eccezzjoni tal-kjamat in kawza Guido Grima, Tilqa' t-talbiet attrici fis-sens kif hawn taht indikat billi:-

1. Tiddikjara lill-konvenuti Pierre Buontempo, Reuben u Romina konjugi Buontempo u Centre Travel Company Limited debituri ta' l-atturi fis-somma ta' Lm20,000;
2. Tiddikjara li l-konvenuti Pierre Buontempo, Reuben Buontempo u Centre Travel Company Limited u l-kjamat in kawza Guido Grima agixxew b'mod frawdolenti fil-konfront tal-atturi;
3. Tillikwida l-ammont dovut lill-atturi fl-ammont ta' €46,587.47 ekwivalenti ghal Lm20,000;
4. Tikkundanna lill-konvenuti Pierre Buontempo, Reuben u Romina Buontempo u Centre Travel Company Limited solidament sabiex ihallsu lill-atturi s-somma ta' €34,940.60;
5. Tikkundanna lill-kjamat in kawza Guido Grima sabiex ihallas lill-atturi s-somma ta' €11,646.87.

Bl-ispejjez kif mitluba kwantu ghal tlett kwarti kontra l-konvenuti Pierre Buontempo, Reuben u Romina konjugi Buontempo u Centre Travel Company Limited u kwantu ghal kwart kontra l-kjamat in kawza Guido Grima.

Bl-imghaxijiet dekorribbli mill-prezentata tac-citazzjoni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----